

KONTRA FERENC

#parkchildrenshospital

Csak a porceláncsészék törtek el az első robbanáskor. Azóta sem tudom megérteni, az üvegek miért nem.

Remegett a kezében, de a kávéból azért nem folyt ki egy csöpp sem. A mostani porceláncsészék nagyon réginek tűntek, holott nagyon is újak voltak, betűkkel díszítették, vegyítve virágmotívumokkal, mint a tetoválásokat. Mindig átböngészte a hétvégi újságot a holtak miatt. Csak mi lehetünk ilyen kevesen, akik ismerjük egymást, mi, öregek. A férjét is ott akarta látni a többiek között minden évben, ahogyan az itt szokás.

A fiatal orvos a vizit utáni teendőit végezte az íróasztalánál, közben bólogatott néha, mintha követné, amit az idős asszony mond a kanapén ülve.

A tárgyak magánya olyan idegen. Mint amikor anyám meghalt, a tárgyai vele együtt haltak, mint egy közúti baleset után az elhagyott cipő, a mozdulatok egyedisége nyomot hagy: a tubuson a kéz nyoma mindig ugyanolyan, a filmtablettán az ezüstoffolia tépései. Néha szétnézek magam körül, és látom, hogyan válok feleslegessé.

Bevette a gyógyszereit?

A félkör alakú terem alkotta az épület egyetlen kiszögellését, a stílus része volt, a vasbetonnak köszönhette különös alakját, a szecesszió alkalmazta először. Hozzá idomították az ablakokat, és ha szép időben mindet kitérték, nyitott terasszá változott a szoba. A bútorokat a főorvos válogatta össze, akit Ódiiumként emlegettek. Neki megvolt hozzá az ízlése, hogy minden korhű legyen, egészen pontosan egy sosem létezett korhoz idomította a berendezési tárgyakat, hogy ebben a tágas teremben minden olyan legyen, mintha a múltban élnének, egy olyan helyen, ami sosem létezett, mégis ilyennek képzeljük el. Idős betegek sokszor rá hagyták lakásuk berendezését, mert az új lakók nem is tartottak igényt rá. Jól megőrzött plüsskanapé és intarziás spanyol láda állt a sarokban, egy mahagóni tálalón pedig nipelék és vázák sorakoztak. Bárki bejöhett, levehetett egy könyvet a polcról, vagy olvasgathatta a napilapokat.

A borostyánnal borított falak úgy fedték kívülről az épületet, mint valami sötét titkot. Gyermekkorház a park szelén, így élt a köztudatban, hiszen a táblán ez állt. Pedig nemcsak gyerekeket ápoltak itt, hanem felnőtteket is, ők feküdtek a földszinti termekben. Az pedig végképp a feledés homályába veszett, hogy a négyszintes épület a város egykori fertőző osztálya volt, ezért különült el fizikailag is az útest

szemközti oldalán lévő városi kórháztól. Aztán amikor a túloldalon felépült az új, héteemeletes épület, abban már helyet kapott a fertőző osztály is.

A gyermekkórházat mégis meghagyták. Először hely híján, szükségmegoldásból kerültek ide azok a sérültek, akiket közvetlenül a háborús hadszínterekről szállítottak be, nem is mentőkkel, hanem kamionokkal és helikopterekkel. Már lassan kiürült volna a sürgősségi osztály, amikor a város nyakába szakadt egy addig nem látott légi háború, a hetvennyolc napig tartó bombázás. Ez sem okozott különösebb változást az épület életében, az ellátás hasonló volt, az esetek is. Amire akkor senki sem gondolt, a bombázás következményei viszont már hosszan tartó változást hoztak. Erre még az orvosok sem készültek fel, mi lesz akkor, amikor kiderül, hogy a hidakat nukleáris robbanófejekkel bombázták. Ezt az információt senki sem merte megerősíteni, később pedig szándékosan hallgatták el. Hol azért, hogy ne keltsenek pánikot a lakosság körében, hol pedig azért, mert erre még évek múlva is utasítást kaptak. A nukleáris anyagok genetikai elváltozásokat okoztak, ami leginkább az akkoriban született gyerekeket érintette. A rendellenességek előre megjósolhatatlannak voltak, igazából sosem készültek bizonyító erejű tudományos felmérések. Nem is számszerűsítették, pontosan hány gyerek született fogyatékkal, csupán az volt nyilvánvaló, hogy túl sok az egybeesés, mégsem azonos a kóresetek lefolyása. Eleinte el sem hagyták a kórházat az újszülöttek, legtöbbjük csak néhány napig élt, aztán egyre több végtaghiányos csecsemő jött a világra. Némelyikük hosszabb életkort is megért, mint amennyit elsősre prognosztizálni lehetett. A mikrocefáliásokat sosem engedték ki, mert félt tőlük kint a többi gyerek, és folyton megverték őket. Nem minden torzulás volt ilyen szembeötlő, ezért a várható életkor is megbecsülhetetlen lett. Növekedett a mentális fogyatékkal élők és a daganatos betegek száma. Egyre többen lettek, az orvosok pedig egyre kevesebben. Ekkorra maradt végleg gyermekkórház a neve, ahova mindig kerültek ugyan újszülöttek, de az ellátásra szoruló gyerekek is itt maradtak, és közülük sokan már kamaszkorba értek.

Az esetek annyira különböztek egymástól, annyira atipikusak voltak, hogy ránézésre meg nem mondta volna senki, miféle intézmény ez. Akadtak köztük, akiket akár otthon is ápolhattak volna, de a család nem vállalta. A kórház pedig azt nem vállalhatta, hogy más intézményekbe utalják őket, mert ismeretlenek voltak a következmények, rendhagyó a betegségek lefolyása, miközben előreláthatatlanul módosultak a diagnózisok.

A gyerekek mindennapjai a kórtermekben, az udvaron és a parkban teltek. Bár volt rendes utcai ruhájuk, legtöbben olyanok voltak, mint a többi gyerek, mégis különböztek a többiektől. A parkot nem hagyhatták el. Elég nagy területen feküdt, a sétautak délelőttönként tele voltak siető orvosokkal, délután pedig a szemközti kórház járóbetegeivel és látogatóikkal, sokan itt lábadoztak a padokon műtétek után. A környékbeliek inkább elkerülték a parkot, legfeljebb arra használták, hogy lerövidítsék hazavezető útjukat. Csak néhány különc jógázott egy-egy füves tisztáson.

Egyik reggel parkfelújítók érkeztek. A férfiak piszkos, festékfoltos kezeslábásban hordták a festékesdobozokat. Nagy pötty jelezte a dobozon, hogy melyik milyen színű: sárga, kék és magenta.

A fiatal orvos a műszereit rendezgette a porcelánedényekben, közben önkéntelenül is kitekintett az ablakon, már ez volt a második évszak, amit itt töltött. Amikor sütött a nap, az ég kékje visszatükröződött a park közepén elterülő mesterséges tóban. Ha nagyobb eső esett, egészen a járdáig szélesedett, és másnapra a semmiből még egy békakórus is idetalált. De nyárra olyan kicsire zsugorodott a vize, hogy át lehetett gázolni rajta. Az utak és bokrok mentén kertészek bóklásztak délelőttönként, egynyári virágokat palántáltak, hogy mindig tarka képet mutasson a park. De jól megfért itt egymás mellett a zászlós csüdfű, a fekete nadálytő, a nadragulya, a bagolyszív és a vörös acsalapu is.

Elérkezett az ebéd utáni pihenő ideje. A fiatal orvos már jó ideje fontolgatta, hogyan kérdezhetne rá... Hiszen csak ketten maradtak. A széles teremben pedig valamikor fehérköpenyesek serege nyüzsgött, és igazi kórházi hétköznapiak telhettek itt, de mostanra csak ketten maradtak, két orvos és a személyzet, két ápolónő és két takarítónő váltotta egymást, összetartó közösséget alkottak.

Miért nevezték el Ódiumnak?

Szakállas, kopasz férfi volt, olyan típus, aki már harmincévesen magára ölti a saját maszkját, és ettől kezdve kortalanak tűnik. Annyira nem lepte meg a kérdés, hogy a válasza inkább szórakozottságra vallott.

Úgy ragadt rám a név: az ápolónő, aki először hallotta tőlem ezt a szót, azt gondolta, hogy egy orvosság neve, és keresni kezdte a vitrinben. Amúgy is illik egy orvosra. Ráhagytam. Sőt tetéztem a titokzatosságomat azzal, hogy azt mondtam, még annál is hatékonyabb vagyok: én előbb érek oda, mint a fájdalom. Mert orvos vagyok, nem gyógyszer. Tehát oda hatok, ahova kell. Mert az ódium mindennek az elmentéje: valamilyen orvosolandó kellemetlenséget jelent.

És itt vette át az értelmezés fonálát a fiatal orvos, bizonyítva, hogy maga is végiggondolta mindezt, mielőtt feltette volna a kérdést.

Valójában pedig rosszabbat jelent.

Igen, pontosan azt, ami illik rám, amivel foglalkozom: gyalázatot jelent, ami velünk történt, és az átkot is kimondja, ami szintén velünk esett meg. Akár egy rémesében. Még mindig nem merne rá megesküdni senki, mennyi benne az igazság. Akár hisz benne, akár nem, aki egész életében négykézláb jár, mert torz végtagokkal született, abban nem a diagnózisa tudatosodik, hanem úgy fogja érezni magát, mint az elátkozottak. Egy idő után úgy is viselkedik. Aki egy kupacba gyűjti minden fogyatékoságát, maga fölé tornyozza a szörnyet, amely legyőzi.

Úgy rémlik, hogy itt valami másról is szó volt, hiszen főorvos lehetett volna a szemközti klinikán. Valóban azon múlt a kinevezése, hogy nyilvánosságra akarta hozni, mi történt itt valójában?

Dante írja: „Nessun maggior dolore, che ricordarsi del tempo felice nella miseria”, azaz „Nincs nagyobb fájdalom, mint a nyomorúságban boldog időkre emlékezni.”

De nem ez lehet az igazi ok, most kitért a válasz elől.

Néha azt a legnehezebb megtenni, amit szeretetből teszünk.

Hiszen megjelent valahol külföldön egy nagy feltűnést keltő publikációja.

Nem látja ezt a szellemi nyomort? Mióta tart? Az anyagi juttatások a párt kezén mennek keresztül, e nélkül az intézmények nem is tudnának fennmaradni. Itt minden a párté: a kórház, az iskola, a színház, a könyvtár, a média, a múzeum, a könyv is. Próbálja diagnosztizálni, hogy diktatúrában élünk, legyen kívülálló, és máris kint találja magát egy pocsolyában, vagy marad itt, az elfekvőben, egy olyan részlegen, amiről a világ mit sem tud, és a csendességet választja. Eltakarták a világ szeme elől a következményeket.

Eltemették a titkokkal együtt, amire rájött. Pedig ez tudományos kutatás eredménye volt. És a kollégák? Azok miért hagyták ezt?

Mert a hallgatásért fizetnek. Úgy tenni, mintha senki sem tudná, mi történt. Amit elhallgatnak, az nincs is, sőt meg sem történt. A babonás néphit gondolkodik így: ha nem írom le és nem mondom ki a nevét, akkor ezzel megsemmisítem.

Megéri hallgatni?

Azoknak igen, akik ott tenyésznek a hatalom hónaljában, akár a gombásodás.

De hiszen itt járnak köztünk. Úgy viselkednek, mintha mi sem történt volna. Megbocsátott nekik?

A végén nem az ellenség szavára emlékezünk, hanem a barátok hallgatására.

A fiatal orvos már nem is akart semmi mást kérdezni, megértette, miért nevezik bölcs remetének: gnómákból állt, bármit mondott. Csak nézte az ablakból, hogy a gyerekek bokáig járnak a mesterséges tóban, mellette egy kis nádas alakítottak ki, és itt állt a kanadai fenyő is, óriásra nőtt, oldalára szögezve a tábla, mint valami botanikus kertben.

Csukódott az ajtó, de a visszhangos folyosóról minden behallatszott. Ódium a nővérrel tárgyalt meg, hogy mire lenne szükség. De nem adnak! Tudom. Nekünk kell előteremteni. Persze, ahogyan eddig is. Tisztességesen. Mégsem küldhetem őket a főtérre kéregetni. Pedig a testi fogyatékkal élők kalapjába szoktak dobni némi aprót. Rájuk babonás viszolygással tekintenek. Ennek sosem tenném ki a gyerekeket, annyira megalázó. Akkor mi legyen? Az egyik fiú majd ablakot mos itt az útkereszteződésben a piros lámpánál. Rajta nem is látszik, hogy fogyatékos. Egy másik pedig kimehet a sétálóutcába, ügyesen zsonglörködik, az nem jár zajjal. Állítólag az utcai zenészeket azért tiltották ki, mert nagy ricsajt csaptak. De ez a fiú zsonglörködik labdákkal meg három narancssal, legalább csinál valamit a pénzért, látják rajta az igyekezetet.

A fiatal orvos a takarítónőtől hallotta, hogy egy ápolónői fizetést megtakarítanak maguknak. Az idősebbik nyugdíjba ment, és felvettek a helyére egy másikat, de csak

papíron. Ugyan már, nem merészkedik ide ellenőr, hiszen tudják, hogy járványosztály volt, most meg pedig ketyós kölykök lakják, szóval finnyásak, meg nem is számítunk. Egyik betegünket alkalmaztuk, vagyis őt jelentettük be alkalmazottként, akinek a fizetéséből öt gyereket tudunk itt tartani, kezelés, étkeztetés, tudja már, és minden gyerek elvégez apróbb munkákat. Nem dolgoztatjuk őket, inkább csak úgy, mintha egy családban lennének, hiszen úgyse mennek innen sehova, legfeljebb ha megérik a felnőttkort. De azt még nem tudhatjuk, megéri-e bármelyikük is. Az idősebbek tudnak a kisebbekről gondoskodni, sőt az idősebb betegeknek is tudnak segíteni. Két erősebb gyerek még vigyázni is tud egy idős betegre, ezt még én is megengedhetem.

A gyerekek idebent mégiscsak búra alatt élnek, és hogyan szembesülnek azzal, hogy a külvilág odakint önmagát normálisnak tartja velük szemben?

Mindig az a kérdés, hogy én vagyok tébolyult vagy az összes többi.

Egymásra vigyáznak, ezt látom, de ha őket éri valamilyen inzultus kint, a parkban, akkor mi történik, ha rájuk senki sem vigyáz?

Néha kigúnyolja őket a többi gyerek, de verekedni nem szoktak. Az örült nőtől meg félnek, és a közelébe se mennek, tudja, a parkba jár, és nem csinál mást, mint azt a nagy zománcos kék vázát simogatja.

Minél többet feledtetünk ebből, annál jobb, valóban nem az orvosságokon múlik, jutott magában csendes következtetésre a fiatal orvos. A takarítónő levetette a munkaköpenyét, a fogastra akasztotta, és elköszönt.

Kopogtak az ajtón.

Be lehet jönni.

Aztán még hangosabban. Ezek csak idegenek lehetnek. Felállt a képernyő mögül, és ajtót nyitott. Két kertész meredt rá, és megrovóan fogtak bele egy hosszú monológba, amely arról szólt, hogy a mesterek meghozták a festéket, újragyalulták volna a padokat, aztán kikeverték volna a színeket, de az ebédszünetben eltűntek a kánák, ellopták, azaz kibontották a kannákat, felnyitották a dobozokat, megtalálták az ecseteket, és mind sorban befestették a fák kérgét az épület fala mentén, mert itt takarásban dolgozhattak, a bokrok és az épület között állnak ezek az ostorfák, sima a kérgük, könnyű őket mázolni, sejteni lehet, hogy kik voltak, mert ezeket a színeket nem így használják, hanem kikeverik belőlük a padok hagyományos színét, most pedig látható, hogy ezekkel az alapszínekkel festették be sorban a fákat magentára, kékre, sárgára, és ami a legárulkodóbb, hogy elég alacsonyan vannak festve, mintha mindegyiket gyerekek mázolták volna be, és utána eltűntették a nyomokat: az üres dobozokat, ecseteket a konténerbe hajították, az oldószeres üvegek is üresek voltak, tehát valószínűleg a kezüket lemosták vele, miután a festéssel végeztek, no ez adja össze dokikám, elfelejtette nekik beadni a dilibogyót?

A fiatal orvos legszívesebben azt mondta volna, hogy az a festék nem árt a fának, de ezzel a gyerekeket védte volna, és az suhant át az agyán, hogy ebben a pillan-

natban szabad-e a gyerekek mellé állnia, mert hiszen hozzájuk áll közelebb, vagy adjon inkább kitérő választ.

De a kertészek nem választ vártak, hanem felszólították, hogy a kórház minél előtt tisztítsa le a fákról a festéket, mert a riktó színek elcsúfítják a parkot, és különben sem kell mindenkinek felhívni arra a figyelmét, hogy az ütődöttek kijárnak a szabadba.

Csak kreatívak, mondta volna ki hangosan a fiatal orvos, amit gondolt, de inkább elszámolt magában háromig. Jól van, megbeszélem a betegekkel. Majd találunk valamilyen innovatív megoldást!

Aztán megvárta, amíg elindul a lift lefelé. Ezt a liftet mindig a gyomrában érezte ilyen helyzetekben, ahogy fel-alá járt, mint egy régi beidegződést, azt a kényszerképzetet, ami hozzá kapcsolódott, hogy a lifttel csak egy rossz hírt hozó jöhet, holott tudatában volt annak, hogy neki ezt illene tudatosítania magában, illene kezelnie. Legalább tegye azt, amit ebben a helyzetben meg kell tennie, végigmegy a folyosón, és tisztázza az ügyet a legjobb belátása szerint. Az egyik kórterem ajtaja nyitva állt, az ápolónő a szokásos lázgörbét rajzolta, aztán köszönt, és elment.

A fiatal orvos becsukta az ajtót, ezt nem kell mindenkinek hallania.

Nagyfiú vagy már, ne vakard a tököd az ápolónő előtt.

Ez a legnagyobb baj?

Eltaláltad, nem ezért jöttem, szerintem sejtetted is, hogy miért. A fák miatt, amiket befestettetek.

Nem vagyok épeszű, papírom van róla.

Amit csináltatok, az nem bűn. Nekem tetszik. Jó ötlet, csak éppen ránk fognak szállni. Újabb alibi lesz a kilakoltatáshoz, hiába próbálok mozgósítani minden jó érzésű embert, támogatókat keresek, petíciókat íratok alá, mások mégis próbálnak fogást találni rajtunk, hogyan csapják a földhöz a kórházat, mert ez a hely egy szállodának kellene, már írom egy ideje a kórház történetét a világhálón, hogy miért nélkülözhetetlen, sokan olvassák, visszajeleznek, de ez sem lesz elég, érted már, meghúzzuk itt magunkat még egy darabig, de nem tudom, meddig, aztán szétszórunk bennünket, a legtöbbünket az utcára, és nem mindenki lesz elég életképes hozzá, hogy felkapaszkodjon, a legtöbben meg sem értenék, ha ezt elmondanám nekik, csak lézengenek itt egyik napról a másikra, a legidősebbek nem is betegek, csak nincs hova menniük.

A kamasz csak bólogatott, és megértette, hogy most nem az ő büntudatáról van szó, hanem valami többről, amiért tehetne valamit. Végiggondolta, hogy ez az ő családja, ettől foszthatják meg. Másik ágya sosem volt, mint ez az ütött-kopott fémváz. A lábai lógtak róla, hátradőlt, és így aludt el, holtfáradtan.

A fiatal orvos Olaszországban szerezte meg a szakvizsgáját, szívesen maradt volna, de csak egy év múlva lesz üresedés, addig, úgy gondolta, hazaköltözik a szüleikhez. Egyébként már ők is orvosi ellátásra szorultak, ez az egy év erre is jó volt, és talán gondolkodási időnek is. Valóban ott folytassa, ahol abbahagyta, vagy inkább

másfelé tájékozódjon – nem tudta eldönteni. Ezért próbálta felkeresni a hálón azokat a szakoldalakat, melyeket korábban Olaszországban rendszeresen látogatott, de a hálózat következetesen megtagadta a hozzáférést: Your IP address indicates that you are in Serbien. We do not currently ship to this country. Vagy az ismétlődött a képernyőn, hogy: The page you are looking for is not available in your region. Udvariasabban: Sorry, this library is unavaible from your location.

Aztán más utat talált a szakirodalomhoz, barátságosabb lett ez a környezet: #park-childrenshospital, és ezzel a kulcsszóval megtalálta a közlésnek azt a nemzetközi módját, hogy a történeteit mindenki számára elérhetővé tegye az egyik közösségi oldalon. Már voltak ötletei, merre vihetné tovább a tanulmányait, és talán még vannak, akik segíteni is tudnak a gyermekkórház fenntartásában, támogatásokkal és pályázati ötletekkel. Naponta tett fel képeket, apró videókat a mindennapi életükből, a színesre festett fákat is. Megosztott naplószerűen apró történeteket, érdekes eseteket, amibe sokan beleélték magukat, és a világ legtávolabbi pontjáról is ugyanúgy visszajeleztek, mintha csak az ő városukban történne valami hasonló. Megmutatta a gyerekeknek is, hogy mennyien megnézték.

Hajnalodott. Még égtek a járdákat megvilágító lámpák, de fent az égen már lilásan nyújtóztak a felhők. Az ablakban kirajzolódtak a sétányok ívei. Három sötét alak közeledett az épülethez. Az orvosban még nem is tudatosodott igazán, hogy pontosan kiket lát, de máris rohant le a lépcsőn. A hátsó bejárat ajtajánál már valaki meg is nyomta a csengőt. A fiatal orvos most zárta ki először a maroknyi, öntöttvas kulccsal a zárat, mióta itt van. Igazi rácsos börtönajtó volt.

Az egyenruhás, akivel szembe találta magát, úgy viselkedett, mint aki nehezményezi is azt, ami történt, de nincs is különösebben meglepve. Ez rögtön kiderült abból a néhány pattogó mondatból, amit úgy hadart el, mintha a feje fölé célozná a hivatalos szöveget.

Jobban vigyázhatnának a betegekre. Ezek elkóboroltak. Nem először fordul elő. Magával még nem találkoztam. Új itt?

Igen, viszonylag új vagyok, és köszönöm, hogy hazavezette őket.

A kamasz fiú farmerben, NYC pólóban, kapucnis dzsekiben álldogált, az idős asszony pedig ballonkabátban, alatta mintha csak egy hálóing lett volna. Aztán amikor már bent voltak az ügyelőben, hosszan vizsgálgatta őket. Nem kérdezett semmit.

Nyugodjon meg, ezt tegye a nyelve alá.

Komolyak maradtak és fegyelmezettek. Hagyta őket üldögelni a vizsgálóágy szélén. Aztán a fiú szólalt meg végre. Eltévedt az idős asszonnyal, aki el akart menni még egyszer a férje sírjához. De azóta a temetőt felszámolták, és nagy nehezen találtak meg a sírkövet valahol a szeméttelp szélén. Már csak néhány sír maradt épen. Közben rájuk borul az éjszaka.

Ott kell lennie mindig a zsebedben a telefonnak, megbeszéltük, hogy hívj fel, ha eltévedsz.

De én nem tévedtem el. Nálam volt, csak lemerült. Szépen, lassan hazaértünk volna. De a hídon feltűnt a járőrautó, mi meg ott poroszkálunk. Pedig sokszor megálltunk pihenni, de nem bírt már jönni, folyton meg kellett állnunk. Már úgy volt, hogy a hátamra veszem.

És ezt nem tudtad előre?

De tudtam.

Akkor miért vállaltad, hogy elvezeted? Más módja nem volt? Nem volt pénzed taxira?

Még buszra sem akart szállni. Idegenek közelségét nem tudja elviselni.

Nagyobb baj is történhetett volna.

Maga még új itt, nem értheti.

Megpróbálnám pedig.

Vannak olyanok, akik az ember mellett állnak, ha megsérül, és akik segítenek, hogy ne legyen olyan magányos. Talán értük mindig érdemes aggódni, reménykedni. Talán még meghalni is, ha úgy kell lennie. Úgysem élünk itt sokáig. A félelem ellen nincs orvosság. Hogyan próbálná megérteni? Nincsenek barátok, csak olyan emberek, akik házat próbálnak építeni a szívünkben.

Mióta ismered?

Amióta az eszemet tudom. Mindig hozott nekem cukorkát. Napközben szemmel tartott. Leült az ágyamhoz, és mindig mondott egy imádságot elalvás előtt. Csendesen, hogy a többiek ne hallják, és ne kelljen szégyellnem magam.

Most egymás közt vagyunk. Nem hallja senki. Mindenki alszik. És elmentek ti is aludni. Szerintem megnyugodnál most is, ha elmondanád azt az imádságot.

Kinevetne.

Láttad már, hogy én bárkit is kinevettem?

A fiú hallgatott. Az idős asszony lassan magához tért.

Valóban kíváncsi rá?

Most szólalt meg először, halkán mondani kezdte, biztosan ez volt az az imádság, amit elmondott, mert a fiú közben olyan mélyen lehajtotta a fejét, hogy ne lehessen az arcába nézni.

Füles denevérek, ferge csótányok, veszett komondorok, nyálas csigák, vak patkányok és kockás siklók, maradjatok távol ettől a gyermektől! Éjszakai szörnyek, a halál zsoldosai, a sötétség vándorai, kik akkor alszotok, mikor a nap felkel, vigyázatok nagyon erre a kislíura!

Becsukódott az utolsó ajtó is a hajnali folyosón. A fiatal orvos bezárta a rozsdás kulccsal a hátsó bejáratot. Kinézett az ablakon, és elcsodálkozott, hogy mindent beborított a hó, aztán egy hang azt mondta, hogy ebben a hónapban képtelenség, csak érzéki csalódás. Rájött, hogy kicserélték a lámpákat, ezek inkább kékes fénylapok, és mintha még a növények állagát is megváltoztatnák, a fraktúráját is, mintha a fűszálak egy hatalmas takaró mintáját imitálnák.